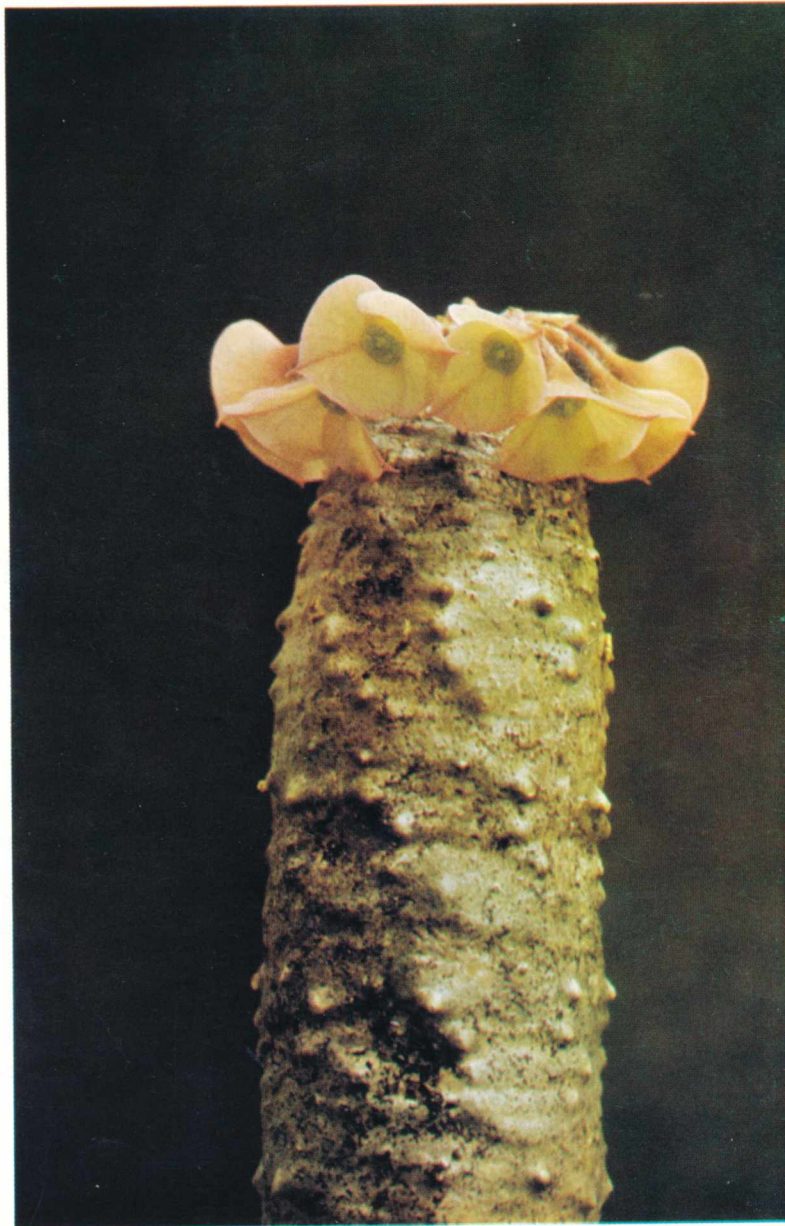

succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Euphorbia ankarensis
P. Boit.

Foto Noltee

50STE JAARGANG
NO. 6
JUNI 1971

Euphorbia ankarensis P. Boit.

FRANS K. A. NOLTEE

Hoewel *Euphorbia ankarensis* niet tot de nieuwste soorten behoort is het toch een plant die nog zeer zeldzaam in de collecties is. Dit lot deelt hij met vele andere succulenten uit Madagascar. Gelukkig zien we vooral van de *Euphorbia*'s en de kleine *Aloe*'s steeds meer vertegenwoordigers in de verzamelingen verschijnen. Getracht zal worden aan deze minder bekende succulenten geleidelijk aan wat meer bekendheid te geven in ons blad.

Toen ik in augustus 1969 een bezoek bracht aan de botanische tuin in Heidelberg, had ik het geluk de op de voorpagina afgedrukte foto van *E. ankarensis* te kunnen maken. Op zich is dit eigenlijk al een ietwat vreemde zaak aangezien Rauh* als bloeitijd maart-april opgeeft. Wellicht was het een pas geïmporteerde plant die zijn groeiritme nog niet aan de seizoenen op het noordelijk halfrond had aangepast. De plant die ik in mijn bezit heb vertoont op het ogenblik dat ik dit schrijf (eind april) pas een eerste begin van groei.

De soort is afkomstig uit het noordwesten van Madagascar, waar hij op kalk groeit in het Ankara-gebergte.

De ongeveer 4 cm dikke stammetjes zijn onvertakt en bereiken een hoogte van 20-30 cm. Ze zijn bedekt met een soort kurkmantel, die vaak knobbels draagt die onregelmatig verspreid zijn of gerangschikt in honingraatachtige, langwerpige groepen. De bloemen (cyathiën) staan op knikkende steeltjes die wollig behaard zijn en verschijnen met een groot aantal tegelijk. De schutbladeren (cyathophyllen) zijn naar verhouding groot en bleek vleeskleurig. Ze dragen een scherp puntje.

Na de bloei verschijnt aan de top van de plant een kuif van 5-7 cm lange en \pm 3 cm brede bladeren op korte steeltjes. Ze zijn aan beide zijden voorzien van zachte zilverwitte haren.

Euphorbia ankarensis is een bijzonder fraaie plant, die geen grote moeilijkheden bij het kweken oplevert. Wel moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan: 1. Goed doorlatende grond; 2. Geen felle zon; 3. 's Winters niet onder 15° C. Hoewel de plant zoals gezegd in de natuur op kalk groeit heb ik nergens vermeld gevonden dat hij ook in de cultuur kalk nodig heeft.

* W. Rauh: Schöne Kakteen und andere Sukkulenten.

Notocactus werdermannianus Herter (vervolg)

Dit bevestigt het vermoeden dat Herter de planten helemaal niet gekend heeft. Hierover wil ik enige opmerkingen maken. Ten eerste dat Osten vermeldt, dat de hoogte van de planten zonder bloemen 13 cm is, bij een doorsnede aan de top van 10 cm en onderaan de voet 7 cm. Bij Marchesi zag ik exemplaren die nog beduidend groter waren en 20 cm overschreden. Ten tweede zegt Osten, naast hetgeen Herter meedeelt, over de doorns, "tot 16 randdoorns, tot 5 mm lang. Middendoorns ongeveer 4, waarvan de meeste tot 15 mm lang". Ten derde, "bloemen tot 60 mm lang en, goed door de zon beschenen, tot 70 mm in doorsnede".

Deze opgaven zijn geheel in overeenstemming met het mij ter beschikking staande exemplaar. De tekeningen van de bloemdoorsnede van mijn plant corresponderen nauwkeurig met de opgave van Osten.

In de tekst van Osten wordt abusievelijk vermeld, dat de areolen een grootte

bezitten van 10 tot 15 mm. Dit moet natuurlijk 1 tot 1,5 mm zijn, wat ook door Herter werd opgemerkt.

Osten laat zijn beschrijving van twee foto's vergezeld gaan. Eén van beide heeft Herter gereproduceerd bij zijn publicatie. Naar mijn smaak niet de beste, omdat de andere foto een blik vergunt in de bloemen.

De tabel waarmee Osten zijn species vergelijkt met **Echinocactus leninghausii** en **Echinocactus elachisanthus**, is ook door Herter overgenomen, doch hij stelt dat **N.werdermannianus** met **E.leninghausii** en **E.elachisanthus** verwant zou zijn. Wat **E.elachisanthus** betreft kunnen wij ons ten aanzien van beide publicisten gereserveerd opstellen. Noch Osten noch Herter kenden deze, tot op heden nimmer teruggevonden soort. Wat **E.leninghausii** aangaat vergelijkt men maar de bloemdoorsneden van deze beide soorten en men kan begrijpen, dat Osten zo nadrukkelijk zegt, "Por la descripción no se puede identificar con ninguna de ellas". Vertaald: "Wat betreft de beschrijving kan men ze met geen enkele van deze identificeren". Met deze opmerking kan ik mij geheel verenigen. Het verklaart dat Osten een goed op de praktijk afgestemd soort inzicht had wat de planten betreft.

Osten zelf deelt over de verwantschap van **N.werdermannianus** mee, dat de planten behoren tot de groep rond **N.scopa**. "Evenwel", en nu citeer ik wederom Osten, "door haar uitstekende kinnen convergent met de groep rond **N.mammulosus**".

De gedachte van de verwantschap met **N.scopa** vind ik zeker niet verwerpelijk, ware het niet dat door mij verricht veldonderzoek enige soorten heeft opgeleverd, die direct verwant zijn met **N.werdermannianus**, maar daarnaast overeenkomsten met de groep rond **N.concinnus** vertonen. Dit zijn **N.vanvlietii**, **N.vanvlietii var.gracilior** en enige door mij te publiceren species. Mede hierop gelet, zal het vormen van een nieuwe groep rond **N.werdermannianus**, aanbeveling verdienen.

Over zaden of vruchten delen Herter noch Osten iets mee. In verband met een volgend artikel over **N.vanvlietii**, waarin de verwantschap met **N.werdermannianus** besproken zal worden, wil ik de vruchten en zaden van laatstgenoemde soort hieronder beschrijven.

Vruchten besachtig, eivormig, lichtgroen, bekleed met groene schubben, waaruit witte wol en gele tot lichtbruine borstels groeien, indrogend, verpulverend en openspringend juist onder de bloemresten, \pm 200 zaden bevattend.

Zaden klokvormig: zaadhuid (testa) bezet met ovaalvormige, mat glanzende zwarte bultjes, soms bedekt met resten van de zaadrok (arillus); navel (hilus) onregelmatig gevormd, iets opstaand tot randje, zwak golvend en licht okergeel, uitgegroeid rond poortje (micropyle) tot een wratje (caruncula), plaats van navelstreng (funiculus) moeilijk waarneembaar.

Voor de cultuur is van belang te weten dat de planten groeien op stenige plaatsen in de volle zon, in mineraalrijke, goed doorlatende, lemige grond, P.H.5-5 $\frac{1}{2}$. Bloeitijd in april, mei. Planten op eigen wortel in winter en lente steeds wat nevelen en een weinig water. Zij mogen beslist niet droog staan. Winter en lente is ter plaatse groeitijd. Na de bloei rusttijd. Blijven nevelen en niet laten indrogen. Herfst droog. Temperatuur nacht laag — voorzichtig met vorst — dag boven 15° C, zeker in de winter.

Tekeningen van de schrijver.

Literatuur: Herter in *Revista Sudamericana de Botanica* vol. 7: 75, 1942; Osten in *Notas Sobre Cactáceas*: 45, 1941.

D. J. VAN VLIET, Leuvensestraat 59, Scheveningen.

Boekbespreking

D. L. Sprechman, **Lithops**, Fairleigh Dichinson University Press, 57 blz. tekst, 312 gekleurde foto's, prijs 60 dollar (\pm f 200,—).

Dit is een plaatwerk in vrij groot formaat (24 x 32 cm) met een tamelijk korte tekst, die samengesteld is uit bijdragen van Prof. C. B. Dugdale over de anatomie van *Lithops*, van Prof. D. T. Cole over de geografische verspreiding en Dr. H. W. de Boer, met de tabel, die in 1964 in de *Cact & Succ. J.* is verschenen.

De tekst is goed geschreven en geeft allerlei wetenswaardigheden, die men in andere boeken vaak mist. De hoofdmoot van het boek wordt gevormd door de platen, niet alleen omdat ze gekleurd zijn, vooral ook omdat hier exemplaren worden afgebeeld van nieuwe vindplaatsen, waardoor we een inzicht krijgen in de variabiliteit van de soorten.

Helaas is men er niet overal in geslaagd de ongetwijfeld goede opnamen te reproduceren. De kleuren zijn vaak flets en onnatuurlijk. Verscheidene soorten zijn zelfs niet te herkennen. Om een paar voorbeelden te noemen: Van de typische kleur van *L. dorotheae* is niets meer over, *L. weberi*, *L. villetii* e.d. zijn niet te herkennen, de zeer typische kleur van *L. optica* f. *rubra* is gewoon slecht.

Het is erg jammer, dat aan de foto's niet meer aandacht is besteed, hier was een unieke gelegenheid geweest iets bijzonder fraais te maken. Ondanks de zeer hoge prijs blijft het boek onder de maat.

BOOM

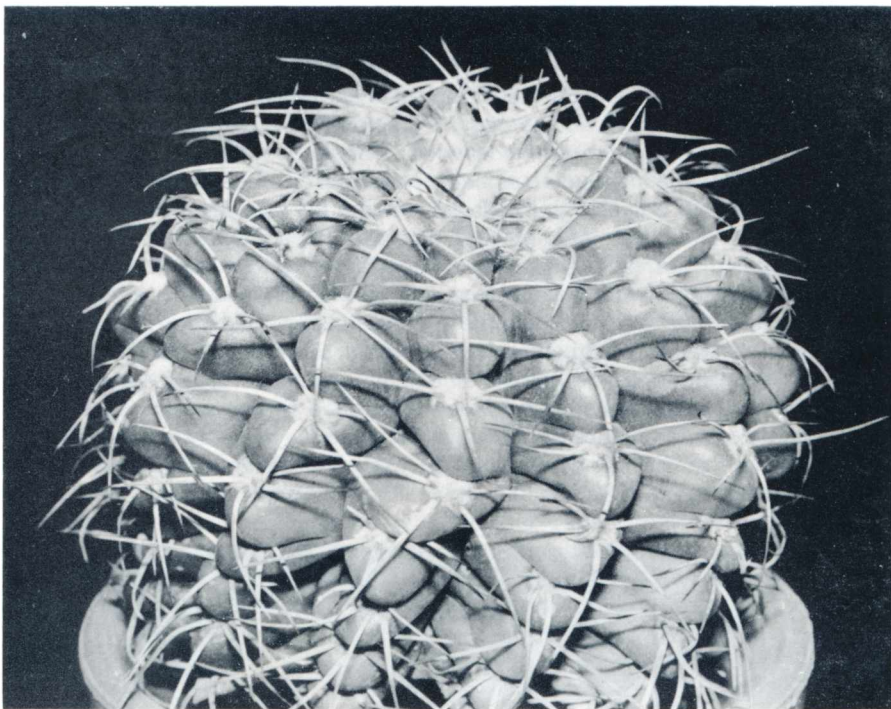
Etus paraguayensis herontdekt

DR. BOHUMIL SCHÜTZ

De naam ***Etus paraguayensis*** K. Sch. verschijnt in de cactusliteratuur voor de eerste keer in *M. f. Kakteenkunde* 1903, p. 49. Het is een artikel over de cactussen in Paraguay van Dr. E. Hassler, dat de toenmalige redacteur van de *D.K.G.*, E. Dams vertaald heeft. Daar kunnen we lezen, dat deze soort uitsluitend op de Cerro de Acahay groeit, zonder dat men daar ook maar enige andere soort tegenkomt.

Het is zeer merkwaardig dat deze soort in Schumann's 'Gesamtbeschreibung' niet genoemd wordt. Ongetwijfeld was hier sprake van een merkwaardige situatie. In het jaar 1903 was Prof. Schumann namelijk zelf redacteur van het *M.f.K.* en het moet hoogst onwaarschijnlijk worden geacht, dat hij iets in dat tijdschrift publiceerde, dat niet juist was.

Aangezien deze vraag mij interesseerde, heb ik mij het origineel van het artikel van Hassler aangeschaft. Het verscheen in een zuiver wetenschappelijk botanisch tijdschrift 'Bulletin de l'Herbier Boissier' en wel in de jaargang 1903. Tot mijn grote verrassing kon ik daar lezen: 'Cactaceae det. K. Schumann'. Dat wil zeggen dat Prof. Schumann niet alleen de cactussen uit Paraguay voor Dr. Hassler determineerde, maar dat hij zelfs dit artikel bewerkt had. Er komen daarin nog enige nieuw-beschrijvingen van Prof. Schumann voor. Daar tussen in staat ook de benaming van *E. paraguayensis* als een zelfstandige soort. Op bladzijde 252 staat woordelijk het volgende:

Gymn. paraguayense (K. Sch.) Schütz. Importplant van Fric sinds 1929 in cultuur. Foto: Dr. Schütz

Echinocactus paraguayensis K. Sch = **Echinocactus denudatus** Lk. et Otto var **paraguayensis** Mundt Monatschr. f. Kakteenk. VII 169.

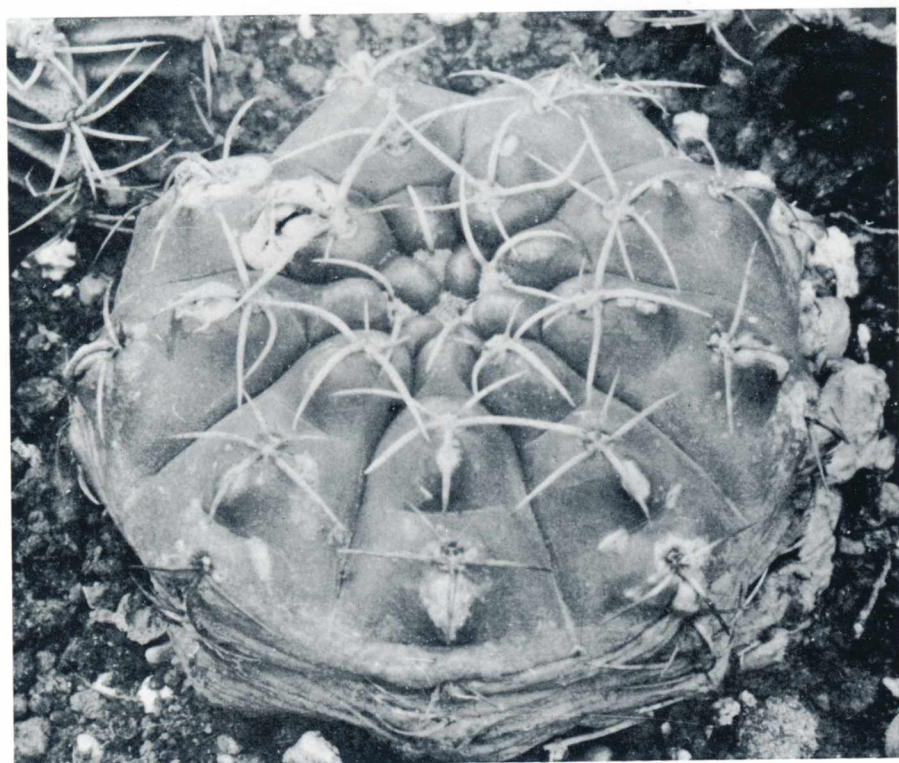
Petalis albis basi interna purpureis. Inter rupes pr. Chololo in vallis fluminis Y-aca, Dec., n. 6693. Note. Je crois maintenant que cette plante est une bonne espèce, qui se distingue de l'*Echinocactus denudatus* par le nombre des côtes aigues, les aiguillons et la couleur des fleurs.

Heden ten dage zouden wij zeggen, dat het hier om een emending en herclassificatie gaat. Het is een bewijs dat Britton en Rose zich vergist hebben, evenals Backeberg. Schumann kon deze soort in zijn 'Nachträgen zur Gesamtbeschreibung' niet opnemen, daar deze bijna een jaar eerder uitgegeven werden.

Eén ding klopt blijkbaar niet. Op de genoemde plaats in M.f.K. wordt door Mund de variëteit golziana genoemd. Zonder enige twijfel is het juist deze variëteit, die Prof. Schumann bedoeld had. De planten werden aan het einde van de vorige en ook aan het begin van deze eeuw geïmporteerd en als *Etus denudatus* var. *paraguayensis* aangeboden en ook afgebeeld. De laatste in het wild verzamelde planten bracht A. V. Fric mee in 1929. Een van deze importen heb ik nog in mijn verzameling. Vele generaties van zaailingen van deze soort werden gekweekt door de bekende cactuskweker Z. Fleischer te Brünn. Daar Backeberg echter de mening verkondigde dat het hier een hybride betrof, was het noodzakelijk nieuwe planten uit Paraguay te importeren, ten einde klaarheid te verschaffen. Daar het mij bekend was dat mijn vriend Günther Moser in zeer goede betrekking tot de heer A. M. Friedrich staat, heb ik hem de gegevens met nauwkeurige opgave van de vermelde vindplaats van Hassler verstrekt, met het verzoek de heer Friedrich te bewegen

naar deze plaats te gaan. De vraag om deze planten te zoeken bleef aanvankelijk zonder resultaat. Tenslotte heb ik van mijn vriend Moser het verblijdende bericht gekregen, dat het op 18 mei 1969 gelukt was in Choló-ló-i, dus precies op de plaats waar de oorspronkelijke planten verzameld werden, deze soort weer te vinden. Deze soort is blijkbaar zeer zeldzaam en groeit in het dal van een rivier aan steile wanden. Ik heb deze planten tijdens mijn bezoek aan Kufstein in de verzameling van mijn vriend Moser kunnen bestuderen en zonder enige twijfel gaat het hier om de oude *Etus paraguayensis*. Deze aangelegenheid is een bewijs, dat specialisatie voor de studie der cactussen van groot belang is. Deze specialisering is eveneens van internationaal belang voor de belangeloze en vriendschappelijke samenwerking tussen diegenen die zich op hetzelfde gebied hebben toegelegd.

Over *Gymnocalycium paraguayense* en andere soorten van dit geslacht uit Paraguay heb ik een uitvoerige verhandeling gepubliceerd in *Friciana*, reeks IV, nr. 40 en *Etus paraguayensis* onder het genus *Gymnocalycium* gebracht. Deze soort heet sindsdien *Gymnocalycium paraguayense* (K. Sch.) Schütz. Naar de vorm van het zaad hoort ze tot het ondergeslacht *Gymnocalycium*, sectie B *Paraguayensia* Schütz.

Gymn. paraguayense (K. Sch.) Schütz. Nieuwe import in de verzameling van G. Moser, Kufstein.
Foto: Dr. Schütz

Juni - allerlei

Nu onze planten in deze maand volop aan de groei zijn en zich met hun mooie bloemen tooien, komt ook het ongedierte dikwijls in hevige mate onze cactussen en vetplanten belagen. De ellende is, dat meestal bij ontdekking van spint vooral, reeds grote schade aan de nieuwgroei is ontstaan. Het is dus beslist noodzakelijk de planten regelmatig met een van de vele in de handel zijnde **goedgekeurde** middelen te bespuiten. Wenselijk is telkens de middelen af te wisselen, omdat dikwijls bepaalde luizen of dergelijk ongedierte resistent worden ten aanzien van hetzelfde bestrijdingsmiddel. Het is voor ons bijzonder moeilijk, om ten aanzien van de vele middelen een bepaalde keuze te adviseren. Onzerzijds wordt getracht over dit onderwerp van een deskundige een bijdrage voor ons blad te verkrijgen.

De aanwijzingen gegeven voor de maand mei gelden ook voor deze maand. De kas moet regelmatig goed gelucht worden, vooral bij warm zonnig weer. De platte bak moet nu dag en nacht op lucht staan, tenzij nachtvorst verwacht wordt. Bij zekerheid omtrent zonnenschijn kunnen bij warm weer de ramen worden verwijderd, mits men ze echter bij kil, regenachtig weer er weer op legt. In deze groeimaand moeten de cactussen en de meeste andere vetplanten uiteraard ook regelmatig water (bij voorkeur regenwater) ontvangen. Zoals reeds in een vorige maand werd opgemerkt kan men veel beter in eens vrij veel tot veel water geven en dan wachten tot de aarde weer vrij droog wordt, maar nimmer geheel uitdroogt. Waarschijnlijk hebben vele liefhebbers reeds een vochtigheidsmeter geconstrueerd, dan is de controle op de graad van natheid van de grond veel gemakkelijker. In de tweede helft van de maand kan met het enten worden begonnen, mits de onderstammen goed aan de groei en z.g. hard zijn.

De heer F. ASSINK, Korte Oosteresstraat 1a, Almelo schrijft ons het volgende. De heer Theunissen zegt in Succulenta, maart 1971, dat hij in slechts vier catalogi \pm 36 soorten 'onderstammen' ontdekt.

Dat kan best, maar om deze in de praktijk alle in voorraad te hebben is onuitvoerbaar dacht ik, in ieder geval onoverzichtelijk. Indien men 3 à 4 soorten in voorraad heeft komt men een heel eind. Tevens kan men dan nog Peireskiopsis gebruiken voor zaailing-enten.

Maar wel kan het nuttig zijn de voor- en nadelen te bekijken. De één ent vroeg, overwintert koud, geeft veel water enz., een ander doet het tegengestelde. Daarom is het wel van belang, die onderstam te gebruiken die bij de betreffende kweekwijze past.

Cereus jamacaru: wortelgestel bij koude overwintering zeer gevoelig; te gebruiken als tijdelijke enting en wel tijdens de groeiperiode.

Cereus peruvianus: eveneens kan bij koude overwintering het wortelgestel zeer snel weggroten; dus tijdelijke enting (zeer snelle groei).

Echinopsis: de meningen zijn zeer verdeeld; b.v. in België zeer veelvuldig en met succes toegepast; wel moet men wennen aan het grote entvlak. (soms een voordeel).

Eriocereus bonplandii: geschikt voor zaailing-enten; een nadeel is de sterke bedoorning.

Eriocereus jusbertii: goed wortelgestel. (in de winter niet geheel laten uitdrogen). Goede bloei. Weinig neiging tot stekvorming. Geen grote bolvormen of cristaten. Tijdens het enten snel werken of even laten uitbloeden en daarna opnieuw snijden. Het celweefsel van jusbertii aan de lucht blootgesteld, sluit

zeer snel af. Het gevolg is vaak mislukking. In het kort dus: een buitengewoon goede entstam.

Eriocereus martinii: geschikt om zaailingen op te enten. Voor *Gymnocalycium* soms een blijvende onderstam.

Eriocereus tortuosus: eveneens geschikt voor zaailing-enten.

Helioocereus grandiflorus: zeer geschikt voor zaailing-enten.

Monvillea lauterbachii: is mij weinig van bekend; wel eens gehoord, dat deze de bedoorning zou stimuleren.

Trichocereus macrogonus: gaat vroeg aan de groei en is de gehele winter saprijp. Geeft goede bloei en is geschikt als blijvende onderstam. Wortelgestel prima en een breed entvlak.

Nadelen: niet bloeibevorderend, maakt veel stekken.

Zeer geschikt voor cristaten en zware bolvormen.

Trichocereus pachanoi: goede groei en bloei. Aangenaam om op te enten, door de geringe bedoorning. Een nadeel is, dat na verwijdering van de vele uitlopers grote 'lidtekens' achterblijven.

Trichocereus schickendantzii: kan goed tegen koude overwintering. In het najaar kan er nog goed op worden geënt, zelfs ingedroogde stekken. In het voorjaar vroege groei. Is goed te gebruiken als 'tussenstuk', indien onderstam en ent elkaar niet aannemen. Een nadeel (voor de beginners soms een voordeel) is het blijven spruiten van deze onderstam. Ent men echter sterk spuitende planten, dan spruit de onderstam niet zo erg.

Trichocereus spachianus: is een zeer goede onderstam voor grotere enten. Men moet echter wel de volgende punten in acht nemen: beslist niet te koud overwinteren, geen slappe 'gejaagde' stammen gebruiken, maar het liefst die in de zomer buiten in de z.g. koude of platte bak zijn gekweekt. Geen vroeg aan de groei gaande soorten hierop enten, dan is b.v. *macrogonus* beter. Kijk wel uit opdat U de 'echte' *spachianus* hebt, deze is donkergroen en stevig en zwaar bedoornend.

Trichocereus lamprochlorus: goede entstam voor weekvlezige planten, b.v. *Rebutia's*.

Peireskiopsis: hier is al veel over geschreven, waar we allen dacht ik wel voordeel van hebben gehad. Misschien echter nog een punt van belang: zo hoog mogelijk enten in de nieuwgroei. Vaak is het topje eraf al voldoende. Probeer echter nog net een 'stekje' over te houden.

Dit zijn dacht ik wel de stammen die de moeite waard zijn. Verder is het observeren bij andere liefhebbers van zeer groot belang. Hier kan men in de praktijk zien hoe een ent en onderstam elkaar verdragen.

Eriocereus bonplandii als entstam

P. DEKKER

Naar aanleiding van het artikel van de heer J. Theunissen, Van Goghlaan 98 te Roosendaal in 'maart-allerlei', pag. 55, wil ik graag aan zijn verzoek voldoen, en hem hierbij mijn bevindingen met *Eriocereus bonplandii* als entstam meedelen.

Enige jaren geleden kocht ik van de Gebr. de Herdt in Antwerpen een portie zaad van deze soort, hoofdzakelijk omdat erbij vermeld stond dat deze als een goede entstam bekend stond. De zaden gaven een redelijke opkomst te zien, zodat ik met een 20 entstammen enkele jaren geleden kon beginnen.

Nog niet op grote schaal, daarvoor was het aantal stammetjes nog te klein, maar wel in de vorm van een vergelijking met *Trichocereus spachianus*, die toch ook bekend staat als goede entstam. De planten waren toen ongeveer 30 cm lang en hadden een diameter van ± 3 à 4 cm. Ze waren toen ruim twee jaar oud en hadden zich goed ontwikkeld; het zijn snelle groeiers en heel gemakkelijk in de cultuur, een beetje te veel of te weinig vocht enz. deert ze beslist niet.

Allereerst ben ik begonnen om enkele *Lobivia*-soorten op de beide genoemde entstammen te zetten, waaronder *Lobivia spinosissima* - volgens Backeberg een variëteit van *Lobivia shaferi* - die het op eigen wortel niet al te best meer deden. Na een maand was het verschil al duidelijk te zien, de planten die op bonplandii waren geënt kwamen in grootte, kleur en bedoorning op de eerste plaats, die welke op *spachianus* waren geënt op de tweede, ze waren beduidend kleiner. Daarna heb ik met diverse soorten dezelfde proef genomen, en het bleek dat de uitkomst in alle gevallen dezelfde was. Eerlijkheidshalve moet ik hierbij opmerken dat ik bij bonplandii enkele malen de plant over heb moeten enten, wat bij *spachianus* zelden of nooit voorkwam. Waarschijnlijk ligt dit ook wel gedeeltelijk aan het kleiner snijvlak, want daarin is de *spachianus* beslist in het voordeel. De planten die ik twee jaar geleden op de bonplandii heb geënt staan nu volop in bloei, wat bij de overige, op *spachianus* geënte, planten nog niet het geval is, terwijl ook de habitus van de eerste-genoemde beter is.

Dit is dus wel het eerste voordeel van deze entstam t.o.v. *spachianus*.

Een tweede voordeel is het wegblijven van spruiten op de stam; ieder die regelmatig op *spachianus* ent weet hoeveel spruiten deze maakt, je kunt wel met het entmes gereed blijven staan om ze er vrij van te houden.

Het spruiten komt volgens mijn waarnemingen bij *Eriocereus bonplandii* slechts voor bij een mislukte enting, d.w.z. als het te enten stuk niet vergroeit met de entstam. Tenslotte moet de plant zijn sappen ergens heensturen, en gaat dat niet naar het entstuk dan maar via uitlopers op de stam. Een derde voordeel is dat ze praktisch nooit leeggezogen worden door de ent, iets wat bij *spachianus* nogal eens wil voorkomen.

Misschien dat iemand daar andere ervaringen mee heeft, maar van de ± 50 planten die ik op deze entstam heb gezet is het mij nog nooit overkomen. Verder is het een snelle groeier die zich ook heel gemakkelijk laat bewortelen. Het is me meermalen gelukt om een plant in april als entstam te gebruiken, hem opnieuw te laten bewortelen en deze kop in augustus van hetzelfde jaar opnieuw als entstam te gebruiken met goed resultaat. Door de geringe dikte van de entstam is het ook heel eenvoudig om deze weg te werken, zodat niemand ziet of de betrokken cactus geënt is of niet, hetgeen voor sommige liefhebbers eveneens een winstpunt kan betekenen.

Wat het meegroeien van de stam met het te enten stuk betreft, daarvan is niet veel waar te nemen, het is en blijft een betrekkelijk dunne stam, al kan hij dan ook 3 meter of langer worden. Ook heb ik nog geen ervaring met deze stam op een langere termijn, maar gezien de ontwikkeling van het wortelgestel heb ik ook hierin wel vertrouwen. Al lijkt de stam dan ook niet dikker te worden, de wortels ontwikkelen zich wel degelijk naarmate het entstuk groeit. Ik heb evenmin ervaringen met deze stam wat betreft het enten van klein-blijvende en langzaam groeiende soorten, zoals bijv. *Ariocarpus*, *Roseocactus*, *Pelecypora* enz.

Wat het enten zelf betreft geef ik beslist de voorkeur aan *jusbertia* die door zijn bedoorning heel wat prettiger werkt dan bonplandii.

Maar ja, de resultaten zijn goed, en tenslotte zijn ook de *spachianus* en de

veelgebruikte pachanoi niet altijd even plezierig om mee te werken. Wie van ons let tenslotte nog op een doorn meer of minder in zijn vingers, zoiets hoort nu eenmaal bij onze liefhebberij, daarmee moet men gewoon trachten te leven! En we krijgen er toch veel moois voor terug, als we met een tevreden blik naar onze goedgroeiende entlingen kijken.

Met het enten op *Eriocereus martinii* en *tortuosus* heb ik weinig ervaring, ik heb ze wel enkele malen als entstam gebruikt maar de resultaten waren wel zo bedroevend dat ik ijlings terug ben gegaan naar mijn bonplandii.

Hopelijk schrijft nu eens iemand over zijn ervaringen met de overige enstammen, ik geloof dat dit voor ons als beginners uiterst interessant en leerzaam kan zijn. en ook voor de andere liefhebbers geldt dat tenslotte niemand te oud is om te leren.

St. Pieterstraat 27, Middelburg

Planten per briefkaart

Ruimte-gebrek hebben wij allemaal maar verspreid wonende succesvolle zaaiers lijden vaak ook nog aan eentonigheid in hun verzameling. Weinig tijd, geen contact met anderen en de collectie slibt dicht; alles dijt uit, er verdwijnt niets en door stagnatie verliest de liefhebberij zijn glans.

Een correspondentie-ruilbeurs kan dan laxerend werken op de verzameling, maar meestal blijft er ruimte-tekort door de weer binnenkomende ruilplanten. Het kan zelfs erger worden, want een aantal deskundige veteranen biedt aan zonder tegenprestatie. En wie brengt genoeg zelfbeheersing op, om wegens plaatsgebrek een plant niet aan te vragen, waar men al lang van gedroomd heeft?

In enkele jaren groeit er een variatie die met zaaien niet te bereiken valt. En dat door het initiatief van O. van Soldt, Middelburgseweg 35, Scheveningen. Het is nu van belang, dat zoveel mogelijk verspreid wonende leden hun hartewensen of overvullige planten aan hem opgeven. Nu beschikt hij over genoeg activiteit, relaties, tijd en idealisme. Hij moet vooral geen tijd krijgen voor bezinning, want als zijn verstand de overhand krijgt over zijn betere ik kon hij er wel eens mee stoppen. Er is geen gesloten seizoen, wensen blijven genoteerd, er kan geen bezwaar zijn nu direct te reageren. Hoe meer leden verzoeken en aanbiedingen doen des te meer kans is er op vervulling van alle wensen.

S. L. JANSSEN, Jansmalaan 3, Emmeloord

Ruilen zonder huilen in telegramstijl

O. C. v. SOLDT sr.

Het doel van RZH is: beginners en verspreid wonende leden op een prettige manier aan plantjes en raad te helpen.

De enige verplichting van de ontvanger is: Porto vergoeden en bericht van ontvangst zenden.

Hieruit volgt, dat wij de andere leden, die vaak de mooie planten beschikbaar stellen, niet van dit ruilen kunnen uitsluiten.

Zelfs onze nestor dhr. Bommeljé, was blij met wat bijzondere plantjes, die hij door ruilen zonder huilen verkreeg.

Onze vetplanten spec. dhr. v. Keppel vroeg geen planten, maar in een dolle bui vroeg hij postzegels over flora en fauna. Resultaat, dat dit schot in de lucht mevrouw of mijnheer v. Tiel, Helmond, die nota bene geen aanbod of gespecificeerde aanvraag deed, raakte en de eerste heeft zijn postzegels en de laatste zijn of haar Echeveria's.

Dhr. Cauwembergh België klaagt - ja dat krijg je ook al - dat hij geen aanvragen heeft ontvangen. Vermoedelijk grensvrees van de leden. Doch U kunt met België ruilen net als in Nederland. Porto is gelijk dank zij de Benelux. Dus vraag ook hem maar.

Het centraal contactadres kreeg een brief, waarin men zijn angst uitsprak dat RZH wellicht niet zou blijven bestaan, omdat de tegenwoordige beheerder al 68 jaar is.

Geen nood, met vooruitziende blik heeft het hoofdbestuur mijn opvolger al aangewezen, dit is de heer Bierenbroodspot, dus wij blijven RZH.

Nu een 'Stapelen van gloeiende kolen op de oudere leden', wij missen nog veel prominente oudere leden met hun aanbiedingen. Heren of dames mogen wij voor de volgende lijst (de laatste van maart 1971 was vier pagina's vol) óók eens iets van U horen? Bij voorbaat onze vriendelijke dank.

Er zijn nog heel veel initiatieven te realiseren, maar alles moet groeien en in twee jaar is RZH in Succulenta tot een fijne vriendenclub uitgegroeid.

Sulcorebutia oenantha Rausch spec. nov.

WALTER RAUSCH

Simplex, plane-globosa, ad 6 cm alta et 10 cm diametens, clare-glauca, saepe violaceo-suffusa; **costis** ad 20, spiraliter tortis, in gibberes 15 mm longos et ad 10 mm altos dissolutis; **areolis** ad 12 mm longis, cuneatis, apice ad 4 mm latis, deorsum fastigatis, albo-tomentosis; primo **aculeis marginalibus** ca. 16 et **centralibus** ad 4, deinde aculeis marginalibus et centralibus difficulter distinguendis, ad 28, ad 12 mm longis, divaricatis, subarcuatis, pungentibus, flavis basi incrassata subfusca. **Floribus** 35 mm longis et diametentibus; **ovario et receptaculo** aurantiaco squamis viridibus tecto; **phyllis perigonii** exterioribus vinosis, fusco-viridi-acuminatis, interioribus atro-vinosis; **fauce** rosea, **filamentis** ab ovario insertis obscure-roseis; **stylo et stigmatibus** (6) luteis.

Patria: Bolivia, a Totora (Chijmore) meridiana regione, 2900 m alt. Typus Rausch 465 in Herbario W.

Plant enkel, platrond, tot 6 cm hoog en 10 cm diam., lichtgrijs-groen, metaal-achtig, dikwijls ook violet getint.

Ribben tot 20, spiraalvormig verlopend in 15 mm lange en tot 10 mm hoge knobbels.

Areolen tot 12 mm lang, wigvormig, bovenaan tot 4 mm breed en naar beneden spits toelopend, met wit vilt.

Randdorens aanvankelijk ca. 16 en tot 4 **middendorens**, later beide moeilijk te onderscheiden, tot 28, tot 12 mm lang, gespreid, iets gebogen, stekend, lichtgeel met verdikte, bruinachtige voet.

Bloem 35 mm lang en breed; pericarpellum en receptaculum oranje-bruin met groene schubjes; buitenste perianthbladeren wijnrood met bruingroene punt; binnenste perianthbladeren donker wijnrood; keel rose; meeldraden direct boven het pericarpellum beginnend, donkerrose; stijl geel; stempels 6, geel.

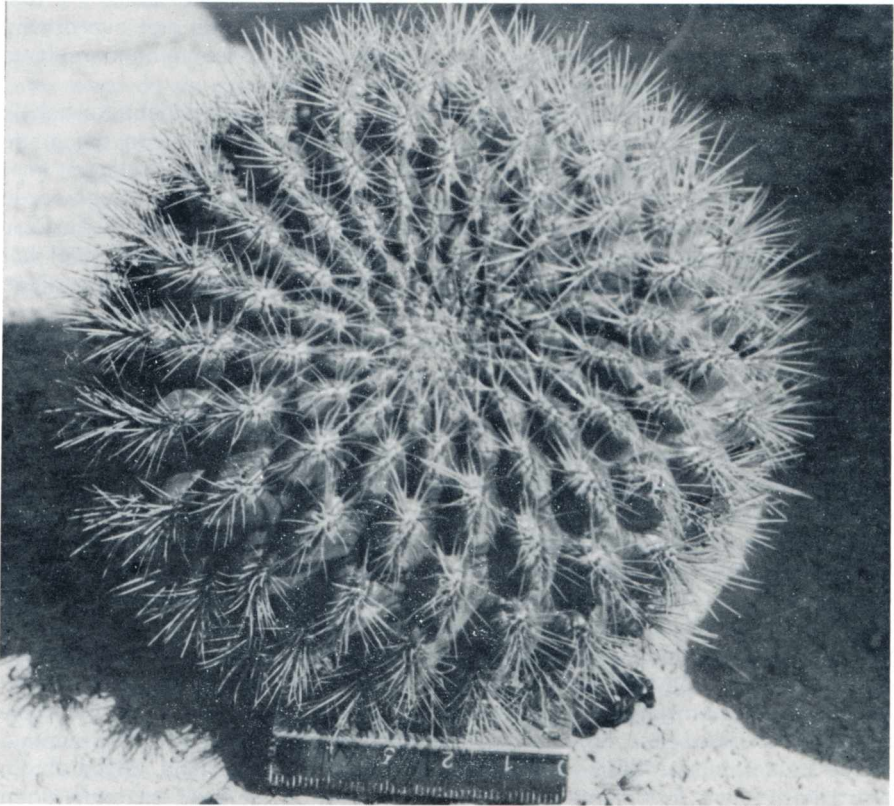
Sulcorebutia oenantha Rausch spec. nov.

Foto: Rausch

Groeiplaats: Bolivia, ten zuiden van Totor (Chijmore) op 2900 m.

Typus Rausch 465 in herbarium W.

Deze vormgroep valt op door zijn relatief hoge knobbels en door zijn vorm, die sterk doet denken aan het genus **Weingartia**.

Sulcorebutia oenantha Rausch spec. nov.

Foto: Rausch

Natuur en Cultuur; vragen van liefhebbers

D. J. VAN VLIET

Het is alweer enige tijd geleden, dat ik mijn artikelenreeks over Natuur en Cultuur beëindigde. Buiten verwachting is er toch enige reactie op gekomen, maar dan ook maar één. Ergens valt dit tegen. Dikwijls hoort men dat Succulenta niet meer het blad zou zijn voor liefhebbers. Afgezien van de vraag wat dan die mensen wel mogen zijn die er in schrijven, is het toch zo dat wij allen er in kunnen, mogen, maar vooral, moeten schrijven. Verwacht men van de meer gevorderde liefhebber, dat hij steeds weer over problemen schrijft waar hij door ervaringen bovenuit groeide, zo zou Succulenta te vergelijken zijn met een kinderblad, dat ook steeds een op de kinderen afgestemde inhoud brengt.

Succulenta dient gevarieerd te zijn. De inhoud moet aan een ieder antwoord kunnen geven, maar vooral dient het op een hoog niveau te staan. Het is

ingewijden niet onbekend, dat het tot de beste tijdschriften op dit gebied ter wereld behoort. Voor ik over ga tot het beantwoorden van de vragen zou ik beginnende liefhebbers willen aanraden andere leden te bezoeken. Contacten kan men het beste leggen door zich aan te sluiten bij een vereniging. Via de heer v. Soldt ontving ik de eerste vragen. Waar 'ruilen zonder huilen' al niet goed voor is. Hier zien wij het bewijs, dat het bovenstaande niet overdreven is. Het is duidelijk, dat het hart van de heer v. Soldt op de liefhebbersplaats zit, maar ook tikt.

De heer J. H. J. te Wijk bij Duurstede vraagt: "Van oudere liefhebbers heb ik geleerd dat het geslacht *Gymnocalycium* er niet goed tegen kan om in de felle zon te staan. Volgens deze ervaren liefhebbers hebben planten met dichte haren en doorns meer bescherming tegen de zon. Is dat geen verkeerde mening? In het artikel "Natuur en Cultuur", lees ik dat de planten in vlakke gedeelten toch maar heel weinig bescherming genieten van schaduw, of het moet zijn dat pampavegetatie wel schaduw biedt. De planten op rotsen lijken mij nu ook niet in de schaduw te staan."

Planten van het geslacht *Gymnocalycium* bestaan voor een groot gedeelte uit meer of minder discussvormige, dus vlak groeiende, planten. Gevolg hiervan is, dat zij moeilijk zijn te vinden onder de pampavegetatie, die dikwijls uit taaie droge grassen bestaat. De soorten van dit geslacht die groter worden — *G. schickendantzii* wel tot 50 cm! — staan direct onder of nabij struiken en geboomte die voldoende schaduw bieden. Nu zou er in onze kassen niets aan de hand zijn, want het aantal zonuren en de verminderde kracht ervan op onze breedtegraad, zou van weinig invloed zijn, ware het niet, dat onze planten dikwijls geënt zijn. Hiermee verandert de vorm en structuur. Is de import discussvormig of daaromtrent, de geënte plant is omgekeerd peervormig. Hier komt nog bij, dat planten op eigen wortel dikwijls slecht groeien en dus weinig reserve aan water hebben om weerstand te bieden. Het slechte groeien is de reden waarom wij ze enten. Overigens hebben de ervaren liefhebbers volkomen gelijk als zij beweren, dat dichte haren of doorns bescherming bieden. Men ziet bij soorten in het hooggebergte altijd die prachtige dichte haar- of doornkruinen. Wij noemen *Oreocereus*, *Lobivia*, *Sulcorebutia* enz. Hierbij dient men goed in het oog te houden dat er altijd uitzonderingen zijn. Wij delen wel alles in geslachten, doch de natuur "denkt" iets genuanceerder dan de mens. Zo vindt men onder totaal andere klimatologische omstandigheden vertegenwoordigers b.v. van het geslacht *Echinopsis*, *Parodia* e.a. In de kas kan men de gevoelige planten bedekken met een stuk melkleurig plastic, de soorten die wel zon verdragen, kunnen dan ongestoord verder genieten. Het kweken van cactussen, ook van de andere succulenten, is een avontuur. Nimmer kan men met zekerheid zeggen: "Zo en zo moet het". Er zijn wel van dergelijke liefhebbers, maar dat zijn geen "blijvertjes", omdat er een regelmatige doorstroming is van planten naar de vuilbak. De heer Bommeljé, pas 50 jaar liefhebber en schrijver van een uitstekend boek betreffende de succulentencultuur, zei mij bij de aanvang van het nieuwe seizoen: "Toch ga ik het dit jaar weer eens anders proberen". Hij bedoelde het verpotten en zaaien. Hier ziet men uit dat wij steeds bezig moeten zijn. Steeds onderzoeken en daarbij vooral geduld uitoefenen en ervaringen meedelen aan dit blad. De redacteur zal het gaarne plaatsen. De volgende vraag: "Wordt het geen tijd, dat aan het kalken nog meer aandacht wordt besteed, want we zien de witkalk maar al te veel bij liefhebbers, zelfs bij hen die hun planten altijd in de kas laten staan", houdt nauw verband met het voorgaande. Enige vragen kunnen we tegelijk beantwoorden. Wij laten de vragensteller aan het woord en stellen vast, dat hij aardig op weg is zijn ervaringen aan

ons te vertellen. "De watergift is ook een belangrijk gebeuren in onze liefhebberij. Daar ik dit jaar geen verbrande planten had en veel groei en bloei, lijkt het mij, dat ik op de goede weg ben. Door omstandigheden gedwongen heb ik dit jaar een andere methode moeten volgen als vorige jaren. Iedereen weet natuurlijk dat het raadzaam is te nevelen, het wordt in alle boeken vermeld. Nu wou het bij mij, dat mijn nevelspuit deze winter defekt raakte. In plaats van te nevelen begon ik in het begin met een klein gietertje te sproeien. Later werd dit de gewone tuingieter, waarvan ik er later ettelijke 's morgens uitsproeide. Ik heb dus dit jaar meer gegoten dan ik vroeger deed en ik kan niet constateren dat het de planten kwaad heeft gedaan. Mijn volgende vraag is of deze manier van gieten is af te raden of niet. Of kan ik toch maar beter een volgend jaar nevelen en minder gieten? Nauw hiermee in verband staat het luchten. Door mijn werkzaamheden ga ik 's morgens om zes uur van huis. Dan heb ik de planten gegoten en sluit de ramen. Wanneer ik tegen vier uur of later thuis kom gooi ik de ramen open. Als ik dan in mijn kasje van 3 x 2½ kom, kan de termometer niet meer hoger. Laatste vraag, benader ik hiermee een weinig de natuur of moet ik eerder luchten, of overdag luchten en 's nachts niet en hoe staat het met de luchtvochtigheid, is daar een bepaald cijfer voor, b.v. tot zover en dan luchten? Ik heb n.l. geen luchtvochtigheidsmeter. Zijn hiervoor cijfers te noemen? Het een staat natuurlijk met het ander in verband."

Het eerste wat ik zou willen antwoorden op deze vragen is, dat men moeilijk uniforme oplossingen aan de hand kan doen. Alles is sterk van de omstandigheden ter plaatse afhankelijk. Heeft men veel zon of weinig, grote kas of kleine, platte bak, of slechts een als kasje dienst doend oud aquarium. Maar laten wij uitgaan van het genoemde kasje. Als men ervaart, dat een andere methode betere resultaten geeft, waarom die dan niet aangehouden? Dit dus wat het water geven betreft. Cactussen hebben gewoon behoefte aan water. Vooral de luchtvochtigheid moet als de temperatuur hoog is, ook hoog zijn. Giet men dan niet dan valt er niets te verdampen en gevaar voor verbranden ontstaat. Persoonlijk geef ik de voorkeur aan luchten op de dag, maar zeker ook 's nachts, op zonnige dagen in lente en zomer wel te verstaan. Ik vind n.l. dat een te hoge temperatuur toch een gevaar inhoudt en nog afgezien daarvan is er niet alleen een minimum, maar ook een maximum temperatuur waarmee de groei valt of staat. Dit ligt zo tussen de 15 en 30° C. U had toch ook goede ervaringen met een steeds op lucht staand raam tijdens uw vakantie? De luchtvochtigheid is van groot belang voor onze planten. In de groei-gebieden is die veel hoger dan men vermoedt. Toen ik terug kwam van mijn reis had ik enige Tillandsia's meegebracht. Deze planten groeien in droge, warme gebieden aan telefoondraden, in bomen maar ook aan de doorns van *Trichocereus pasacana*, om maar enkele plaatsen te noemen. Zij hebben het vermogen vocht en voedingsstoffen op te nemen uit de lucht via hun bladen. De lucht moet dan wel voldoende vocht bevatten. Alle gingen dood op één na. Zij verdroogden. De luchtvochtigheid was, wat de meter aangaf van normaal 40 tot 70%, of dikwijls onder de 40%. Nadien heb ik gezorgd, dat er voldoende water aanwezig was om te verdampen. In ieder geval boven 70% en zie, de laatste Tillandsia leeft nog steeds en maakt nu zelfs knoppen. Dikwijls hoort men zeggen, dat men moet luchten om de luchtvochtigheid te verdrijven. Dit is een achterhaalde gedachte. Wij moeten luchten om schommelingen van de temperatuur te bereiken, 's nachts laag, op de dag hoog. In beide gevallen niet te laag en niet te hoog, dus geen vorst en niet koken. Op bovenstaande vragen en antwoorden, is ook de volgende vraag van toepassing. Op sommige plaatsen in Zuid-Amerika valt weinig regen, maar

de nevel laat er veel meer water achter dan men zou vermoeden. Hoe moet je bij benadering dat uitleggen?"

Op sommige plaatsen weinig. Dat is zeer juist gezegd. Op de overige plaatsen nog minder en ondanks dat zien de planten er daar in het algemeen goed uit. In een woestijn en half woestijn valt zeer weinig regen. De percentages zijn resp. van 15 tot 25 mm en 25 tot 50 mm per jaar, waarbij dan nog sprake is van een droog en nat seizoen. Kunt U zich voorstellen van welk groot belang de nevels zijn voor de planten in het droge seizoen? Vijftig en hogere percentages zijn bij ons per dag normaal. Waar haalt zo'n plant dan wel water vandaan? Komen we weer op die luchtvochtigheid terug. Tot de droogste gebieden ter aarde behoren de Poolgebieden. Alle vocht daar kristalliseert tot sneeuw en ijs. Warme lucht daarentegen kan relatief veel vocht verdragen. Zakt nu na een warme dag de temperatuur ten gevolge van de uitstraling der aarde, dan heeft dit tot gevolg, dat er vocht vrij komt. Dit zet zich af op planten en stenen, kortom overal waar die warmte nog even wordt vastgehouden. Dit kennen wij in ons land toch ook na een mooie zomerse dag. Voorwaarde hierbij is dat de lucht helder blijft 's avonds. Strijk met uw hand over het gras en U zult voelen, dat het reeds nat wordt. In hoeverre nu de cactussen en andere planten in staat zijn dit vocht via bovenaardse plantendelen op te nemen kan ik niet beoordelen, maar ik neem aan dat het mogelijk is. Wat wel vast staat is dat, en dit vertelde ik ook reeds in mijn verhalen over de natuur, het water in de aarde opwaarts stijgt door capillaire werking en het uitdampen aan de oppervlakte ontstaat door uittredende bodemwarmte. Nu moeten wij bedenken, dat dit proces meest iedere avond plaats vindt omdat de lucht in de door mij bereide delen van Zuid-Amerika vrijwel steeds onbewolkt is tegen de avond. Gevoegd hierbij het vermogen van de cactus water in voorraad te nemen, dan kan men zich indenken, dat de plant als het ware geknipt is voor een verblijf in genoemde streken. Wij proberen deze omstandigheden te creëren, maar het blijft bij goed-willende pogingen. Wat voor de ene plant of groep goed is, is funest voor de andere. Uw voorstellen Uw kas te verdelen in zulke aparte afdelingen (gebieden) met een eigen klimaatbehandeling is erg goed en wij hopen er mettertijd op deze plaats iets over te horen. Tot slot een vraag die mijn waarde vragensteller met de watergift in verband meent te moeten brengen. "Een liefhebber vertelde mij dat hij de planten behoorlijk nat hield. Het is een goed middel tegen spint beweerde hij. Is dat juist?" Neen, dat is onjuist. Zeker, er worden tijdens het gieten wel een aantal van deze insecten naar de voet van de plant gespoeld, maar daar aangekomen gaan zij onverdroten verder met hun vernielzuchtige arbeid. Het beste middel tegen spint is nog altijd het aanwenden van gif en niet (water)gift. Waarschuwing, weest altijd zeer voorzichtig met dat gevaarlijke goedje. Volg steeds de raadgevingen op, die op de gebruiksaanwijzing staan en last but not least, houdt het verre van kinderhanden!

Leuvensestraat 59, Scheveningen.

Een reis met Friedrich Ritter langs de kustgebieden van Chili en Peru (VIII)

A. F. H. BUINING

Op 19 januari moesten wij een grote zandige vallei met mul zand oversteken om bij een bergreeks te komen. Zig zag ging het omhoog, aanvankelijk over een ezelpaadje. Kunt U zich de sensatie voorstellen om dan tenslotte je

lunch te gebruiken zittend te midden van de zo zeldzame **Copiapo hypogaea**. De plantjes waren nauwelijks te vinden. De rest van de dag trokken we over eindeloos schijnende bergkammen waar we aantreffen, **Eulychnia saint pieana** met haar interessante bloemen, **Pyrrhocactus intermedius**, **P. scoparius**, **Copiapoa bridgesii**, **C. mollicula** en **C. serpentisulcata**. Het botaniseren en vooral het maken van foto's nam nogal veel tijd in beslag. Vlak vóór de afdaling troffen we hier **Opuntia tunicata** aan. Het was reeds avond toen wij doodmoe beneden kwamen. De volgende dag trokken we door wilde kloven om tenslotte de groeiplaats te bereiken van **Pyrrhocactus pulchellus**, die vaak onbereikbaar in spleten tegen loodrechte rotswanden groeit. Verder trekkend konden we die dag nog verzamelen **Pyrrhocactus pilispinus** en **Copiapoa cinerascens** var. **intermedia** (syn. *C. applanata* Bbg.)

Ver weg van de grote weg op bergen langs de zeekust ontdekte Ritter zijn **Pyrrhocactus pygmaeus**, **Copiapoa cinerascens** en op een afgelegen berg **Copiapoa barquitenis**. 's Avonds namen we een bad in de koude Humboldtstroom langs het volslagen eenzame strand.

Copiapoa hypogaea
Ritter in de hoge
kustgebergten in
Chili.

Foto Buining

De volgende morgen hadden wij de keus, óf terug naar de Pan Americana, óf op vrijwel totaal uitgewiste paadjes meer of minder langs de zeekust naar het noorden te rijden. De keus was moeilijk, omdat de laatste 'weg' zeer riskant was, hetgeen wel zou blijken. We kozen inderdaad de avontuurlijke weg, waarbij we na het passeren van een zeer gevaarlijk mul zandig gedeelte in een gebied terecht kwamen waarbij de sporen enige malen op de zeekust doodliepen en we weer terug moesten, om verder landinwaarts ons opnieuw te oriënteren. Dit oriënteren kwam natuurlijk op Ritter neer. Hij liep weer vaak tijden lang, om zich op een heuvel beter te kunnen oriënteren. Voor de zoveelste keer kwamen we weer op de kust uit, in dit geval bleken we na meting ongeveer 1000 m boven de zeespiegel te zijn aangeland. Een machtig gezicht, maar we waren hopeloos verdwaald. Plots stootten Ritter en ik tegelijk op kleine cactussen, die vrijwel geheel in de rotsachtige grond waren opgenomen. Er waren bij nader onderzoek en na het wegkrabben of blazen van wat steenslag of stof, groepjes mét en vrijwel zonder dorens. Aanvankelijk aarzelden we of het een **Thelocephala** of een **Copiapoa** was, maar toch meenden we tenslotte, dat het hier een onbekende species van **Copiapoa** moest zijn, hetgeen later juist bleek te zijn.

AFD. AMSTERDAM

Onze afdeling had in de maand oktober het genoegen de heer Noltee in haar mid-den te hebben. De heer Noltee hield voor ons een praatje met een plaatje over de Botanische tuin te Heidelberg. Zoals U weet, de tuin waar Prof. Rauh zijn planten heeft ondergebracht, die hij op zijn vele reizen heeft verzameld. Onze vriend Noltee heeft daar dia's gemaakt, die hij ons heeft laten zien. Wij waren allen onder de indruk van de grote verscheidenheid en bizarre vormen. Het praatje dat hij hield getuigde van grote kennis van voor ons nog geheel onbekende vetplanten. In november hield ondergetekende een praatje over het verschil tussen cactussen en gewone planten

A. J. BREDEROO, secr.

AFD. RIJN- EN DELFLAND

Vergadering van 25 maart 1971.

Na het huishoudelijke gedeelte en de verloting werd deze avond aandacht geschonken aan het verpotten. Alle leden hadden tevoren een stencil, gemaakt door dhr. v. Vliet, ontvangen.

Er ontstond een levendige discussie over het tijdstip van verpotten en over de samenstelling van het grondmengsel.

Tegen de zgn. chemie-aarde, waar dhr. v. Vliet een voorstander van was, werden toch enkele bezwaren geopperd, waaruit bleek dat er meer goede methoden bestaan.

Verslag van de vergadering van 15-4-1971. Deze avond had een bijzonder accent door de komst van de heer Horst, die, over uit Brazilië, voor de afdeling Rijn- en Delfland een inleiding wilde houden. De afdeling Rotterdam was tevens uitgenodigd. De zaal was nagenoeg vol; ongeveer 90 leden, oude en nieuwe, van beide afdelingen waren aanwezig.

Na de medelingen gaf de voorzitter het woord aan onze gast uit Brazilië.

Dhr. Horst, die met vele cactuskenners uit Europa door Brazilië heeft gereisd, was blij dit nu eens in Europa te kunnen doen. Hij heeft gezien met hoeveel zorg de liefhebbers de cactussen uit Brazilië en andere landen omgeven. In Europa zijn cactussen makkelijk te vinden bij de liefhebbers, in Brazilië moet men er erg veel moeite voor doen. Geestig vertelde hij over de moeilijke wegen en vindplaatsen en vooral over de verbazing van de bevolking, als zij horen dat heel zo'n expeditie gaat om cactussen.

Zo kan het gebeuren dat de politie alle dozen onderzoekt omdat zij niet kan geloven dat het om die planten te doen is.

De liefhebber kan dit wel begrijpen. Zeer vele mooie soorten zijn er te vinden, waarvan de heer Horst fraaie dia's liet zien; dia's zowel van de groeiplaatsen als van zijn privé-verzameling.

Het was een buitengewoon mooie avond. De voorzitter, de heer v. Vliet, dankte de spreker en ook de heer Buining, die bij de dia's assisteerde.

A. M. C. W. KONING, bibliothecaresse

Nieuwe aanwinsten van de bibliotheek

A-24 Journal of the Cactus and Succulent Society of America - 1968/'69

D-34 Kakteen und andere Sukkulanten - 1969

D-35 Kakteen und andere Sukkulanten - 1970

GB-17 The Cactus and Succulent Journal of Great Britain - 1969/'70

M-3 The Journal of the Mammillaria Society - 1969

M-4 The Journal of the Mammillaria Society - 1970

NJ-11 The National Cactus and Succulent Journal - 1968/'69

Verzamelbanden

Met ingang van 1 mei 1971 zullen de verzamelbanden voor Succulenta f 6,35 per stuk gaan kosten. Deze smaakvol uitgevoerde verzamelbanden kan men verkrijgen door storting van f 6,35 per band op giro-nummer 2040053 t.n.v. F. J. van Leeuwen, 2e Maasveldstraat 8, Venlo-Blerick. De banden zijn verkrijgbaar voor de jaargangen 1966 t/m 1971. Gelieve de verlangde jaartallen te vermelden.

ADRESSEN AFDELINGSSECRETARISSEN

Amersfoort: G. Link, Memlingstraat 9, Amersfoort.

Amsterdam: A. J. Brederoo, Gillis Steltmanstraat 38, Amsterdam-W 16.

Arnhem: D. J. van Ginkel, Leendert van Zoelenstraat 3, Ede.

Delfzijl: F. van Dijk, Burg. Engelkenslaan 34, Winschoten.

Dordrecht: A. de Graaf, Goudenregenstr. 8, Dordrecht.

Eindhoven: Mevr. J. v.d. Ven--v. Gerwen, St. Janstraat 51, Oerle N.-Br.

Gooi- en Eemland: N. G. Hafkamp, van Amstellaan 10, Loenen aan de Vecht.

Gorinchem: H. den Tuinder, K. v.d. Sandeplein 9, Sleeuwijk.

Groningen: C. M. Verloop, Bolhuissteeg 5, Haren Gr.

Hoogeveen: N. J. Dubbeldam, Crocusstr. 30, Hoogeveen.

IJsselstreek: C. Wonnink, Mgr. Nolensstraat 25, Zutphen.

Kennemerland: Mevr. A. Boender-v.d. Molen, Beneluxlaan 53, Beverwijk.

Nijmegen: B. van Os, Pieter Zeemanstraat 18, Nijmegen.

Noord-Limburg: J. Slabbers, Herkenbosserweg 16, Roermond.

Rijn- en Delfland: J. Snelleman, Conradkade 11, 's-Gravenhage.

Rotterdam: J. L. de Slegte, Schiebroekse-singel 31, Rotterdam-12.

Tilburg: W. A. A. M. van Wezel, Vreugden-daal 6, Gilze.

Utrecht: J. W. Minjon, Westerlaan 40, De Bilt Utr.

West-Brabant: E. A. Janssens, Bergen 17, Terheijden N.-Br.

West-Friesland: H. H. L. Rakers, Wieringstraat 27, Zwaag N.-H.

Zaanstreek: Mevr. C. J. Bierenbroodspot, Latherusstraat 100, Amsterdam-N.

Zeeland: P. Dekker, St. Pieterstraat 27, Middelburg.

Zuid-Limburg: J. Mantelaers, Beatrixstraat 1, Nuth.

Zwolle: R. J. Krabbendam, Hollewand 79, Hattum.

NIEUWE LEDEN

Nederland

W. Hartjes, Kortenaarlaan 21, Harderwijk.
Mej. G. Kreuger, Hoogte Kadijk 9, Amsterdam-C.

B. Verdonk, Hobokenstraat 307, Breda.

C. R. Maas, Leenhoflaan 15, Boxtel.

H. de Buyzer, Wilhelminastraat 156" Amsterdam.

D. A. E. Mertens, de Lairesselaan 71, Rotterdam.

Em. Danneels, Julius Dhoogelaan 80, 8310 St. Kruis, België.

W. C. Klomp, Fokkerstraat 31, Badhoevedorp.

A. J. Barendregt, Parmentierlaan 13, Amstelveen.

J. C. Niesthoven, Klarenburg 23, Amsterdam-Osdorp.

M. Prince, Troelstraweg 320, Vlissingen.

J. Blom, Vinkenstraat 7, Rotterdam-11.

P. A. Geerlofs, Zwaerdecroonstraat 22b, Rotterdam-6.

E. van Keep, Markt 18, Oud-Gastel.

C. Joosten, Heymansstraat 33, Blerick.

E. Gesink, Othelloodreef 22, Utrecht.

L. v.d. Burch, Austerlitzeweg 15, Austerlitz, post Zeist.

W. Bongers, Zuiderstraat 17, Vreeswijk.

Mej. C. J. v.d. Flier, IBB-laan 99-1277, Utrecht.

A. C. van Ee, 'In 't Raedhuysje', Eemsstr. 2, Soest.

H. C. Dorsman, Minckelerweg 90, Hoogerheide N.-Br.

Wij ontvingen dit voorjaar meer dan 20.000 nieuwe importen uit de U.S.A., Mexico, Peru, Bolivia, Argentinië, Uruguay, Paraguay en Brazilië.

Een veel groter aantal planten, die in onze eigen kwekerij gekweekt werden, zoals duizenden entingen, maken ons sortiment tot de grootste van Europa en van overzee.

Onze nieuwste plantencatalogus 1971 toont U wat wij kunnen aanbieden. Vraagt U deze kosteloze lijst aan.

SU-KA-FLOR biedt meer.

SU - KA - FLOR, W. Uebelmann

5610 Wohlen (Zwitserland) - Tel. 057/64107

karlheinz uhlig - kakteen

De zaden- en plantenlijst 1970 is verschenen.
Uittreksel uit onze plantenlijst 1970:

Mamillaria agregia, albicoma, albiflora, alpina, aureilanata, aureilanata var. alba, barkeri, blossfeldiana, bombycina, boolii, brandegei, brauneana, buchenauui, cowperae, crucigera, denudata, dioica, dumetorum, esperanzensis, fasciculata, glassii, goldii, grahamii, gummifera, grusonii, haageana, halbingeri, huajuapensis, humboldtii, insularis, jaliscana, klissingiana, marnieriana, mercadensis, nana, napina, nunezii, oliviae, ochoterenai, painteri, pennispinosa, plumosa, rawlii, saboae, sartorii, schiedteana, schmollii, schwarzii, theresae.

7053 ROMMELSHAUSEN - KRS. WAIBLINGEN - LILIENSTR. 5

H. E. BORN

Alles voor de cactus- en orchideeën-liefhebber.

Gratis catalogus

D-5810 Witten-Bommern,
Elberfelderstr. 2, Deutschland

Succulentenkwekerij H. van DONKELAAR

Werkendam - Tel. 01835 - 430

Vraagt sortiments- en zaadlijst 1971
Regelmatig nieuwe importen.
Zondags gesloten.

DRUKKERIJ VAN SPIJK N.V.

Postbus 210 - Venlo

Drukker van "Succulenta"

D. BOUWMAN

Import - Export

GROTE SORTERING CACTUSSEN

EN PRIMA VETPLANTEN

Van Koppenweg 4 Naaldwijk Tel. 01740-5168

Voorzitter: Ir. A. F. H. BLAAUW, Bredaseweg 54, Rijsbergen N.Br.

Vice-voorzitter: S. K. Bravenboer, Kwartellaan 34, Vlaardingen.

Secretaresse-ledenadministratie: Mevr. E. A. M. VERDUIN-DE BRUYN, Koningsweg 2, Beekbergen. Tel. 05766 - 1840.

2e Secretaris: J. DE GAST, Graaf Gerhardstraat 10, Venlo.

Penningmeester: G. LINK, Memlingstraat 9, Amersfoort. Postrek. 680596 of rekening nr. 302207414, Raiffeisenbank, Bijkantoor Hendrik van Vliandenstraat, Amersfoort.

Redacteur: A. F. H. BUINING, Burg. de Beaufortweg 10, Hamersveld (U.).

2e redacteur: F. K. A. NOLTEE, Gravenstraat 38, Dordrecht.

Bibliothekaris: J. MAGNIN, Kromhoutstraat 200, Rotterdam 14.

Het lidmaatschap kost voor leden in Nederland en België f 15,— en voor leden in het buitenland f 20,— per jaar met GRATIS maandblad "Succulenta".

Kopie moet uiterlijk de 1e van de maand in het bezit van de redacteur zijn.